

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Idy Hanzelovej a členov senátu JUDr. Violy Takáčovej, PhD. a Mgr. Petra Melichera, v právnej veci žalobkyne: **Ing. Ľ. T., B.**, zastúpená *Mgr. K. B., advokátkou so sídlom v P.*, proti žalovanému: **Krajská prokuratúra Bratislava**, Vajnorská 47, Bratislava, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. E.i. 3/08-5 z 1. apríla 2008, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č.k. 2S/101/2008-40 zo dňa 28. apríla 2010, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 2S/101/2008-40 zo dňa 28. apríla 2010 **p o t v r d z u j e**.

Účastníkom konania náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

O d ô v o d n e n i e

Napadnutým rozsudkom krajský súd zrušil podľa § 250j ods. 2 písm. a/ Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) rozhodnutie žalovaného, ktorým bolo potvrdené prvostupňové rozhodnutie netrestného oddelenia žalovaného o nevyhovení žiadosti žalobkyne

konajúcej v mene občianskej iniciatívy B.O. o sprístupnenie informácií v zmysle zákona č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o slobode informácií“) a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie, pričom zrušil aj prvostupňové rozhodnutie. Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že po preskúmaní veci pokiaľ išlo o nevyhovenie žiadosti o sprístupnenie požadovaných podnetov, ktoré dostala prokuratúra v súvislosti s územným plánom Bratislavy sa súd stotožnil s názorom žalobkyne, že § 55 zák. č. 153/2001 Z.z. o prokuratúre v platnom znení (ďalej len „zákon o prokuratúre“), ktorý upravuje okruh osôb oprávnených nazerat' do prokurátorského spisu, nezakladá bez ďalšieho legitímny dôvod pre nesprístupnenie informácií (listín) tvoriacich súčasť spisu. Inštitút nazerania do spisov, ktorý sa v právnom poriadku uplatňuje podstatne dlhšie ako sprístupňovanie informácií podľa zákona o slobode informácií nemôže, podľa názoru krajského súdu, dávať vyčerpávajúcu odpoveď na otázku, či a kto, prípadne v akom rozsahu je oprávnený na prístup k informáciám v pôsobnosti prokuratúry v zmysle ustanovení zákona o slobode informácií. Pri posudzovaní veci súd vychádzal z ústavnej úpravy práva verejnosti na informácie podľa čl. 26 Ústavy SR a z judikatúry Ústavného súdu SR. Po oboznámení sa s obsahom dvoch anonymných podnetov (obsahovo totožných), ktoré boli doručené žalovanému v súvislosti s územným plánom Hlavného mesta SR Bratislavy schváleným dňa 31.5.2007 súd nevidel žiaden legitímny dôvod, ktorý by zakladal nevyhnutnosť obmedzenia prístupu k týmto informáciám (listinám). S názorom žalovaného, že ustanovenie § 11 ods. 3 zákona o slobode informácií je príkazom na obmedzenie prístupu k podnetom, ktoré získal žalovaný podľa zákona o prokuratúre, na ktorý uvedené ustanovenie odkazuje, sa súd nestotožnil. Zo žiadneho z ustanovení zákona o prokuratúre totiž nemožno vyvodit', že by žalovaného zaväzoval povinnosťou mlčanlivosti vo vzťahu k obsahu požadovaných podnetov alebo, že by zakladal inú prekážku ochraňujúcu tieto konkrétne informácie pred zverejnením. Keďže na požadované informácie sa nevzťahovala ani žiadna ďalšia z výnimiek upravených v § 8 až § 11 zákona o slobode informácií odôvodňujúca nesprístupnenie týchto informácií, nebol žiadny zákonný dôvod pre nevyhovenie žiadosti žalobkyne. Na tom nič nemenila ani tá skutočnosť, že predmetné podnety tvorili súčasť dozorového spisu prokuratúry, do ktorého môže v zmysle § 55 zákona o prokuratúre nahliadnuť len nadriadený prokurátor alebo s jeho súhlasom iný prokurátor. Krajský súd sa nemohol stotožniť s právnym názorom žalovaného, že toto ustanovenie zákona o prokuratúre je v oblasti poskytovania informácií obsiahnutých v prokurátorskom spise špeciálnou úpravou (*lex specialis*) ku všeobecnej právnej úprave obsiahnutej v ustanoveniach zákona o slobode informácií (*lex generalis*). Krajský súd bol naopak toho názoru, že obe tieto právne úpravy platia paralelne, pričom nazeranie do spisu

podľa § 55 zákona o prokuratúre upravuje len oboznamovanie sa s jeho obsahom v rámci systému prokuratúry a neznamená žiadnu reštrikciu pre uplatňovanie prístupu verejnosti k informáciám podľa ustanovení zákona o slobode informácií. O trovách konania súd rozhodol podľa § 250k ods. 1 OSP a vzhľadom na plný úspech v konaní priznal žalobkyni právo na náhradu trov konania.

Žalovaný v podanom odvolaní navrhol rozhodnutie krajského súdu podľa ust. § 221 ods. 1 písm. h/ OSP zrušiť z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia. V odôvodnení odvolania poukázal na argumentáciu krajského súdu týkajúcu sa ust. § 55 zákona o prokuratúre a poukázal na svoj nesúhlas z dôvodu, že podľa výkladu krajského súdu obsiahnutého v odôvodnení jeho rozhodnutia by každý mimo rámca systému prokuratúry mohol teoreticky požiadať o poskytnutie informácie v podobe vyhotovenia všetkých kópií listín založených v dozorovom spise prokuratúry a tým pádom o kópie obsahu celého spisu, ktorý by prokuratúra bola povinná poskytnúť. Uviedol, že teoreticky by mohla nastať situácia, že ktokoľvek by mohol mať k dispozícii kópie celých dozorových denníkov vedených na prokuratúre. Spis, ktorý vedie prokurátor je vnútornou pracovnou pomôckou prokuratúry. Ani vtedy, ak obsahuje dôkazy, alebo iné dôležité písomnosti ho nemožno považovať za spis, na ktorý sa vzťahuje inštitút nazerania do spisov upravený v procesných normách, napr. na tzv. základný trestný spis alebo zberný spis. Domnieva sa, že výklad súdu je v rozpore s účelom zákona o slobode informácií, z ktorého nemožno vyvodzovať, že informáciou je aj poskytnutie obsahu spisu. Navyše takáto konštrukcia neguje, resp. popiera význam ustanovenia § 55 zákona o prokuratúre a znamenalo by to, že ktokoľvek by tým pádom mal právo nahliadať do prokurátorského denníka, robiť z neho výpisy a odpisy a domáhať sa vydania kópií aj všetkých listín v ňom vedených a založených. Čo sa týka samotného neposkytnutia podnetu podávateľa (v tomto prípade anonymného) má žalovaný za to, že uvedené nie je informáciou, ktorú by mala prokuratúra ako povinná osoba poskytnúť žiadateľovi. Predmetná konštatácia je podľa jeho názoru priamo podporená ustanovením § 11 ods. 3 zákona o slobode informácií. V danej veci bol sprístupnený odpis prijatého opatrenia vo veci – upozornenia prokurátora ako výsledku vybavenia podnetu. V tomto prípade žalovaný naplnil povinnosť vyplývajúcu mu zo zákona – povinnosť poskytnúť informáciu, ktorá priamo súvisí s jej úlohami, ktorou je podľa zákona o prokuratúre (§ 33) povinnosť vybaviť podnet podávateľa. Povinnosťou v zmysle zákona o slobode informácií však nie je sprístupnenie samotného podnetu, ktorý poskytol podávateľ. Prokuratúra preto sprístupnila podľa § 11 ods. 3 len tie informácie, ktoré priamo súvisia s jej úlohami. Ďalej v prípade, ak by

sa umožnilo podať informáciu ústne, resp. vyhotoviť odpis, alebo výpis zo spisu, do ktorého nie je s výnimkou nadriadeného prokurátora zo zákona možné nazeráť, bolo by popretím obsahu daného ustanovenia a vo svojom dôsledku by ho priamo negovalo. Prokurátor je dokonca povinný urobiť také opatrenia, aby nazeranie do spisu, ktorý vedie, nebolo umožnené nepovolánym osobám a z toho dôvodu je minimálne racionálnym výkladom nemožné si z jeho obsahu vyhotoviť odpis alebo výpis, resp. odkopírovať ho na technický nosič dát.

Žalobkyňa písomné vyjadrenie k podanému odvolaniu nepredložila.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2, § 246c ods. 1 veta prvá a § 250ja ods. 2 OSP) preskúmal odvolaním napadnutý rozsudok krajského súdu a konanie, ktoré mu predchádzalo bez nariadenia pojednávania podľa § 250ja ods. 2 vety prvej OSP a dospel k záveru, že odvolaniu nie je možné vyhovieť.

Napadnutým rozsudkom krajský súd pre nesprávne právne posúdenie veci zrušil preskúmané rozhodnutie žalovaného. Dospel k záveru, že § 55 zákona o prokuratúre, ktorý upravuje okruh osôb oprávnených nazeráť do prokurátorského spisu, nezakladá bez ďalšieho legitímny dôvod pre nesprístupnenie informácií (listín) tvoriacich súčasť spisu. Odvolací súd sa s uvedeným právnym názorom krajského súdu stotožňuje.

Napriek tomu, že § 55 zákona o prokuratúre predstavuje, podľa názoru odvolacieho súdu, špeciálnu úpravu nahliadania do spisu, neznamená to, že je tým automaticky vylúčené použitie iných spôsobov sprístupnenia informácií podľa zákona o slobode informácií. Samotný zákon o slobode informácií nepoužíva v § 16 ods. 1 taxatívny výpočet všetkých spôsobov sprístupnenia informácií. Naopak, využíva demonštratívny výpočet, ktorý je vyjadrený slovom „najmä“. Neobmedzuje teda sprístupňovanie len na v § 16 výslovne uvedené spôsoby. Vytvára tým určitý priestor, v rámci ktorého je prípustná miera flexibility, ako povinnej osoby, tak aj žiadateľa. Tento priestor má predovšetkým viesť k čo najefektívnejšiemu a najlepšiemu poskytnutiu informácií a umožňuje sprístupniť aj informáciu, ktorú by napríklad nebolo možné sprístupniť nahliadnutím do spisu, lebo sa v nej nachádzajú údaje, ktoré podliehajú utajeniu a pod.. Ale tým, že sa vyhotoví fotokópia takejto listiny, ktorú už je možné upraviť tak, aby jej časti obsahujúce informácie, ktoré nemožno sprístupniť boli nečitateľné, alebo sa poskytne len odpis listiny, sa neodoprie žiadateľovi právo na sprístupnenie požadovanej informácie.

Na základe vyššie uvedeného je tvrdenie žalovaného, podľa ktorého ak nie je možné do spisu nahliadať, tak nie je ani možné z neho robiť ani výpisy, odpisy alebo kópie na technické nosiče dát, ako nelogické a nesúladne so zákonom. Zákon o slobode informácií síce spája s nahliadaním do spisu možnosť robenia si výpisov alebo odpisov, ale napr. odkopírovanie informácií je už uvedené ako samostatný spôsob sprístupnenia informácií. Zároveň s prihliadnutím na demonštratívny výpočet spôsobov sprístupnenia informácií je možné skonštatovať, že napríklad poskytnutie odpisu (čo aj čiastočného) môže byť využité aj ako samostatný spôsob sprístupnenia informácií. Zároveň s prihliadnutím na poslednú vetu § 16 ods. 1 zákona o slobode informácií má povinná osoba povinnosť so žiadateľom dohodnúť iný spôsob sprístupnenia informácií a nie automaticky odmietnuť požadované informácie poskytnúť. Z uvedeného hľadiska sa žalovaný so žiadosťou o informáciu náležite nezaoberal, najmä nie z hľadiska splnenia podmienok § 11 ods. 3 zákona, citáciu ktorého len uviedol.

Odvolačný súd na základe vyššie uvedeného konštatuje, že s nazeraním do spisov je možné spojiť aj vyhotovenie odpisov alebo výpisov, kópií zo spisu na technický nosič dát, ale automaticky to nevyklučuje ich použitie aj ako osobitného, samostatného spôsobu sprístupnenia informácií, ak samotné nazeranie do spisu osobitný zákon vylučuje.

Zákon o slobodnom prístupe k informáciám je obecným právnym predpisom poskytujúcim spoločnú úpravu, ktorá sa použije vždy, keď neexistuje úprava špeciálna, napr. na určitom úseku verejnej správy. Vo vzťahu k iným zákonom teda pôsobí ako *lex generalis*; príslušný špeciálny zákon deroguje jeho postavenie len v takom rozsahu, v ktorom sám problematiku poskytovania informácií upravuje.

Po oboznámení sa s obsahom anonymných podnetov doručených žalovanému v súvislosti s územným plánom Hlavného mesta SR Bratislavy schváleným 31.5.2007 krajský súd nevidel ani žiaden legitímny dôvod, ktorý by zakladal nevyhnutnosť obmedzenia prístupu k žiadaným informáciám (listinám). Odvolačný súd považuje tento záver krajského súdu o prípustnosti vydania kópií požadovaných listín (podnetov) z vyššie uvedených dôvodov za predčasný.

Na rozdiel od vysloveného právneho názoru krajského súdu dospel odvolačný súd k záveru, že preskúmané rozhodnutia žalovaného sú nepreskúmateľné pre nedostatok ich

dôvodov (§ 250j ods. 2 písm. d/ OSP). Úlohou žalovaného v ďalšom konaní bude jasne a zrozumiteľne dať odpovede na všetky právne relevantné a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom žiadosti žalobkyne o sprístupnenie informácií, mimo samotného inštitútu nazerania do spisov, nakoľko takýto postup je nevyhnutný pre vylúčenie prejavu jeho arbitrárnosti. Rozsudok krajského súdu podľa § 219 OSP potvrdil, keďže neboli dôvody na jeho zmenu ani zrušenie.

Náhradu trov odvolacieho konania účastníkom odvolací súd nepriznal, lebo o ich náhradu nežiadali, resp. nevzniklo im na ich náhradu právo.

P o u č e n i e: Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 15. marca 2011

JUDr. Ida H a n z e l o v á, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Andrea Jánošíková